

Joskin Scariflex: De Rolls Royce onder de weideslepen

Als alternatief voor de weidesleep bedacht de Belgische fabrikant Joskin jaren geleden de weidebeluchter. Als de machine eenmaal goed is afgesteld, laten schrapers en tanden de weide mooi vlak en belucht achter. Wie dat wil, moet de hoge prijs en lage capaciteit op de koop toe nemen.

Tekst en foto's: Frits Huiden

Voor vele veehouders is het weideslepen of dichtrollen van de graszode in het voorjaar nog steeds een vast ritueel. Door molshopen te verspreiden en oude grassen los te trekken kan een nieuw snede groeien en zal er minder grond meekomen in de kuil. Ook tijdens het weideseizoen wordt de sleep nog altijd gebruikt om mestvlaaien te verspreiden. Toch is de goedkope en simpele weidesleep niet bij iedereen geliefd. Of het er nu een is met halve banden is of met ijzeren egmatten, ze houden hun nadelen. De weidesleep is een apparaat waar niets aan in te stellen valt. Hij werkt daarom overall even

intensief. Bij een bandensleep is ook de verspreiding niet optimaal. Grond van molshopen komt in spoortjes tussen de banden vandaan. Mest wordt bovendien uitgesmeerd over het gras in plaats van alleen verspreid. De landrol verdicht opgevroren grond mooi maar doet weer niets aan weidebeluchting. Als alternatief ontwikkelde de Belgische fabrikant Joskin daarom al bijna 20 jaar geleden een weidebeluchter en vlakker in één. Het is een machine met schrapers om de grond te vlakken en verende tanden voor de beluchting van de zode.

Topmodel Scariflex

Joskin heeft de weidebeluchters in drie soorten gebouwd. De meest simpele BF-serie is leverbaar in werkbreedtes van 2,40 tot 5,40 m. De agressiviteit van de werking is puur afhankelijk van het gewicht van de machine waarmee de chauffeur de tanden in de grond laat drukken. Er valt verder niets aan af te stellen. De iets luxere EBR4S heeft twee rijen schrapers aan bladveren en twee rijen beluchtingstonden. Hij is leverbaar in werkbreedtes van 2,40 tot 6,60 meter. Let er bij de 4,20 m, 5,40 m en 6,60 m brede versie op dat het middenstuk maar liefst 3 meter breed is. Dat is bij trans-

De eerste rij schrapers is 60 cm breed om hopen los te trekken. De tweede rij schrapers is 10 cm breed voor de verdeling. De drie rijen beluchtingstanden trekken oude grassen los.

Via een luchtbandje en spindel is de hoogte in te stellen. Op de spindel zit geen schaalverdeling wat lastig is. Het wiel wordt als een van de zwakste schakels van de verder degelijke machine gezien.

port toch lastig. Bij de andere modellen uit de serie is het middenstuk 2,40 meter breed. De Scariflex weidebeluchter is sinds een paar jaar het topmodel van Joskin en is leverbaar in werkbreedtes van 4,80 tot 9,80 meter. De twee grootste modellen van 8,40 m en 9,80 m breed zijn in 5 delen opklapbaar. De modellen van 4,80, 6,00 en 7,20 m breedte zijn in drie delen opklapbaar. Het middenstuk is altijd 2,40 m breed. Naast de grotere werkbreedtes waarin de machine leverbaar is, heeft hij ook een extra rij beluchtingstanden. Voorop de machine zitten vier wieltjes met spindels waarmee de totale hoogte van de machine en dus de druk op de schrapers is in te stellen. De Scariflex heeft luchtbandjes in plaats van stalen wielen zoals bij de EBR4S en de hoogte is zo'n 10 cm te verstellen. Met een handgreep kan de stand van de beluchtingstanden worden ingesteld. Achterop de machine zitten steunpootjes zodat hij niet te veel op detanden leunt als hij is weggezet.

Afstellen moet je leren

Wie voor het eerst met de Scariflex aan het werk gaat, zal eerst moeten uitproberen wat de juiste afstelling van de tanden is. Je kunt niet net als bij een weidesleep domweg gaan rijden. Met de topstang is de machine vlak te stellen. Vervolgens kan met de vier steunwielen de hoogte van het frame worden ingesteld. Hoe lager de weidebeluchter boven de grond komt hoe harder de schrapers in de grond drukken. Nadeel van de steunwielen is dat zij in nattere ondergrond kunnen sporen. De driepuntsbok is niet star op het frame gemonteerd maar heeft een flinke topdrukveer tussen bok en frame. Daarmee is de machine in de lengterichting geheel bodemvolgend en houdt toch druk op de achterste beluchtingstanden. De topdrukveer is niet instelbaar. De diepte van de beluchtingstanden is onafhankelijk van de

schrapers in te stellen. Lastig bij het afstellen is dat er geen schaalverdeling op de spindels zit. Hierdoor is het lastig om gevoel te houden bij het afstellen naar een lichtere of agressievere stand. Omdat er vier spindels voor de hoogteinstelling zijn, betekent het dus ook dat goed het aantal slagen geteld moet worden zodat de machine vlak blijft.

Lage capaciteit

Eenmaal goed afgesteld kan niet gelijk met flinke vaart capaciteit worden gedraaid. Er moet met beleid gewerkt worden. Een gangetje van 7 kilometer per uur is ideaal. Bij hogere snelheden begint de weidebeluchter te stuiten. De schrapers bijten dan te hard in de grond en laten een oneffen veld achter. De capaciteit van een 6 meter brede machine blijft dus steken op 2,5 hectare per uur. Dat is fors minder dan met weideslepen waar, binnen het redelijke, toch veel sneller kan worden gereden. Terwijl het slepen nog met een klein trekkertje afkan, is voor de weidebeluchter alweer een zwaardere jongen nodig. Een zes meter brede versie heeft zeker 59 kW (80 pk) nodig. Daarbij is de machine ook zwaarder dan een sleep en vraagt dus meer hefvermogen. De 7,20 meter brede Scariflex weegt bijvoorbeeld 1.020 kg.

Technische gegevens Scariflex	
Breedte:	Verkrijgbaar van 4,80 m tot 9,60 m
Gewicht:	1.020 kg voor de 7,20 m brede versie 530 kg voor de 4,80 m brede versie
Schrapers:	60 en 10 cm breed
Benodigd vermogen:	59 kW (80 pk)
Wielen:	4 gelagerde luchtbanden
Aantal vetnippels:	12
 Joskin, Soumagne (België), tel. + 32 43773545	

Veel werktuigen in één

Ondanks de nadelen is het werk van de Scariflex formidabel. De weidebeluchter laat bij goede afstelling een strak verzorgde grasmat achter. In principe zijn de verschillende rijen schrapers en tanden namelijk aparte werktuigen met een eigen functie. De eerste rij schrapers zijn 60 centimeter breed en trekken de kop van een molshoop of mestvlaai. De tweede rij schrapers met plaatjes van zo'n 10 centimeter breed zijn voor de verdeling van de grond. Behalve verticaal beweegt de tweede rij schrapers ook licht horizontaal. Een mestvlaai die diep in de grasmat is gezonken, wordt in zijn geheel losgeschraapt. Een weidesleep zou in de meeste gevallen alleen de kop van de hoop trekken en de mest versmeren waardoor gras minder snel hergroeit. Na de schrapers is het de beurt aan de beluchtingstanden om oude grassen los te trekken. Met hun verticale en horizontale bewegingen verkruiden zij eventuele mest- of grondkluiten nog. Hoewel hij veel kan, is de weidebeluchter niet te vergelijken met een wiedeg. Die wordt voor de maïs- teelt wel gebruikt om in een vals zaaibed kieren los te trekken. Op losse grond zouden de schrapers namelijk te veel de grond verslepen en ook de wielen niet geschikt zijn. Maar een beetje sleutelaar kan dat wellicht oplossen.

Prijsig

De Joskin Scariflex is in vergelijking met de simpele weidesleep een duur apparaat. De prijzen voor een Scariflex van 4,80 tot 9,80 meter variëren van 4.991 tot 9.005 euro. Een weidesleep van zes meter koop je al vanaf 1.000 euro. Voor die hoge prijs krijg je dan wel een degelijke machine terug die is opgetrokken uit hoogwaardig staal en in zijn geheel is galvaniseerd.

(vervolg op pagina 40)

Melkveehouder Anne de Boer uit Lollum (Fr.) heeft een extra brede Scariflex gekocht zodat hij er ook wat loonwerk mee kan doen.

Melkveehouder **Anne de Boer** uit het Friese Lollum melkt 50 koeien met een gemiddelde jaarproductie van 8.000 liter per koe. Zijn 40 hectare Engels raaigras bewerkt hij jaarlijks met zijn weidebeluchter. Na 4 jaar te hebben gewerkt met een 5,40 meter brede versie, heeft hij afgelopen jaar een nieuwe 7,20 meter brede Scariflex gekocht.

“De machine is degelijk en hij werkt lekker agressief.”

“Met een weidesleep rij je drie keer het perceel op en neer en de schakels en kettingen zijn kapot. Met de weidebeluchter heb ik nooit wat gehad”, motiveert De Boer zijn keuze voor zijn Joskin weidebeluchter. “Daarbij is ook de werking lekker agressief. Sommigen zijn daar bang voor, maar als je met beleid werkt is er niks aan de hand.”

De Boer rijdt ongeveer 8 kilometer per uur. De lage snelheid geeft wel een beperking in capaciteit geeft de veehouder toe. Om die reden ruilde hij vorig jaar herfst zijn 4 jaar oude beluchter van 5,40 meter in voor een 7,20 meter brede Scariflex beluchter. “Hij kost wel wat maar ik wil er ook loonwerk mee gaan doen. Hier in de buurt zijn boeren die helemaal niks meer met de trekker doen en dus kan ik voor hen kunstmeststrooien en weidebeluchten.” De brede Scariflex heeft wel een flinke trekker nodig. “Hij is vreselijk zwaar. Ze brachten hem hier met een 80 pk trekker maar die kwam bijna met z’n voorwielen van de grond. Zelf heb ik een trekker van 140 pk ervoor staan maar dat heeft hij ook weer niet nodig.” De Boer verwacht dat het zwakste punt van de beluchter bij de wielen zal liggen. “Het kan makkelijk dat ze vol gaan lopen of lek raken, maar dat moet de tijd uitwijzen.” **Rapportcijfer 8⁵**

Jef Flamand houdt in het Limburgse Banholt 50 stuks vleesvee in een potstal. Die stalmest komt allemaal op zijn vijftien hectare grasland. De weides zijn ingezaaid met het BG11 graszaadmengsel. De een jaar oude Joskin EBR4S weidebeluchter komt goed van pas in het slepen van de mest.

“De prijs was even door een zure appel bijten maar het was het wel waard.”

Vleesveehouder Jef Flamand ziet zijn weidebeluchter als meerdere machines in één. “Het is een wiedeg, sleep en egalisatiebord in één. Uit mijn potstal komt veel stalmest op mijn weide dat goed verdeeld moet worden. Een gewone sleep trekt alleen de kop van de hoop. Deze behandelt de zode intensiever.” Flamand heeft zelden last dat de Joskin stroopt. “Ik was er in het begin wel bang voor maar het valt me erg mee. Het gebeurt alleen

als je hem heel diep zet zodat de tanden niet meer kunnen bewegen.” Met een duimstok stelt Flamand de hoogte van de wielen af. Hooguit bij wat nattere omstandigheden stelt hij de machine wat lichter af. Dan telt hij de slagen die de spindel verdraait. “Een collega werkt zelf altijd met de sleep maar hij vond het weidebeluchten zo mooi gaan dat hij mij vroeg om ook zijn land te doen. Hoewel de prijs even een zure appel was vind ik het achteraf toch meer dan waard. Het enige nadeel aan de machine is het brede middenstuk. Dat is wel drie meter breed in transport.”

Rapportcijfer: 8

Gert Bouw heeft in Barneveld een melkveebedrijf met 100 stuks MRIJ melkkoeien. De koeien grazen op 35 ha grasland waarop een BG11 grasmengsel groeit. Daarnaast verbouwt hij nog 15 ha maïs. Hij is met 7 jaar een ervaren gebruiker van de weidebeluchter.

“Hij werkt mooi maar ik weet niet of er hierna weer een komt.”

Bouw kocht de weidebeluchter 7 jaar geleden tweedehands met het oog op de muurbestrijding in zijn grasland. Dit is niet helemaal uit de verf gekomen, geeft hij toe. Wel is hij tevreden over hoe de weidebeluchter mesthopen uitelkaar trekt en verdeelt. “Je kunt bijvoorbeeld de ingedroogde meststroken van de injecteur lostrekken door hem net wat straffer af te stellen. Dat gaat prima.” Erg hard moet je niet met de beluchter rijden weet ook

In transport is de Scariflex met een middenstuk van 2,40 meter niet te breed. Bij de sobere EBR4S-serie zijn er enkele modellen die in transport wel 3 meter breed zijn.

Bouw. Als je te hard rijdt gaat hij stuiteren. Daarom wacht ik bij grotere stukken van 10 bunder liever tot de stagiair er is. Anders vind ik het zonde van m’n tijd.” De machine heeft zich in de loop der tijd redelijk gehouden. Soms als zo’n jonge hulp de machine niet optilt in de bochten of tijdens het achteruitrijden breekt er wel een tand. Inmiddels is dat een aantal keren gebeurd.” Uiteindelijk heeft Bouw een matig gevoel over de machine. “Het is een mooi ding maar het was dat we er tweedehands aan konden komen want ik weet niet of er hierna weer een komt. Als-ie wat goedkoper was geweest zou de keus wel makkelijker zijn. Voor de huidige nieuwprijs vind ik het rendement te laag.”

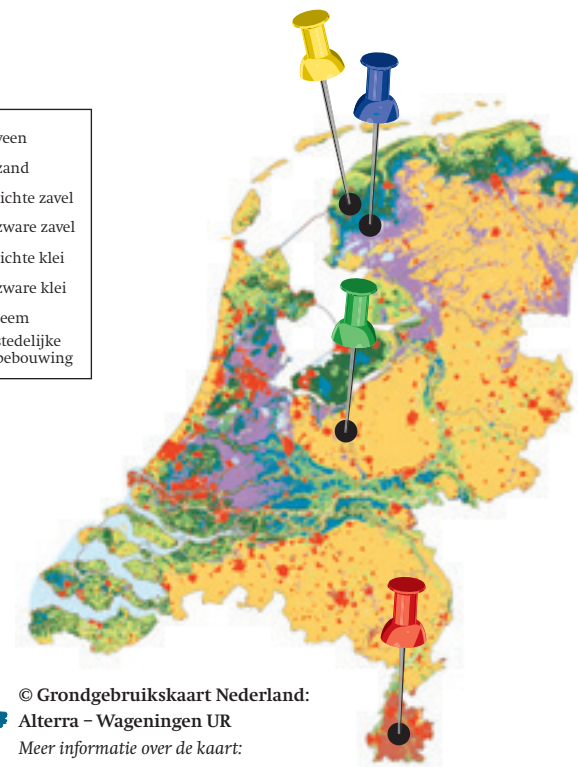
Rapportcijfer: 7

In het Friese Heeg boert **Folkert Miedema** met 60 koeien op 36 ha grasland. De gemiddelde jaarproductie van zijn koeien is 7.500 liter per koe. Miedema heeft samen met zijn buurman een 6 meter brede Joskin weidebeluchter.

“Het kost wel wat maar hij bevalt mij zeer goed.”

Na 10 jaar trouwe dienst is de oude beluchter van 5 meter breed vorig jaar ingeruild voor een nieuwe van 6 meter breed. “De bladveren van de schrapers begonnen metaalmoe te worden dus hebben we hem ingeruild. Het kost wel een beetje maar het werk van de machine bevalt mij zeer goed”, aldus Miedema. Hij noemt de goede verdeling en het lostrekken van lichte onkruiden als muur en speenkruid als de voordelen van de machine. “We hadden een jaar dat het weiland kapot was getrap door de koeien. Normaal zou je rollen om het weer dicht te drukken maar we hebben de beluchter gebruikt en het land werd mooi vlak en herstelde zich snel”, vertelt de veehouder. Miedema is een fanatiek gebruiker van de weidebeluchter. “Nadat de koeien in een weide zijn geweest ga ik altijd eerst bloten en vervolgens met de beluchter aan de gang. Je krijgt dan minder snel mest in de kuil.” Als de bossen lang zijn, willen de beluchtingstanden door het trillen nog wel eens het losliggende gras meenemen, ervaart Miedema. Buurman Cees van de Tol gebruikt de beluchter minder vaak omdat hij zijn koeien ’s nachts op stal heeft.

Rapportcijfer: 7⁵

© Grondgebruikskaart Nederland: Alterra - Wageningen UR
Meer informatie over de kaart: F. de Vries, telefoon (0317) 47 42 50

Eindbeoordeling

Plus

- + Goed egaliseren, verdelen en beluchten
- + Genoeg afstel mogelijkheden
- + Degelijk en robuust van bouw

Min

- Duur
- Lage capaciteit
- Vraagt veel trekkracht en hefvermogen

Kortom

De Joskin weidebeluchters uit de Scariflex- en EB-serie behandelen het grasland intensief en nauwkeurig. In tegenstelling tot een sleep wordt niet alleen de kop van een molshoop of mestflat getrokken maar in zijn geheel opgelicht. Vervolgens wordt dit goed verdeeld en ook de graszode belucht. Met spindels is de agressiviteit van de machine in te stellen. Hier is wat ervaring voor nodig. Erg populair is de machine in Nederland nooit geworden. Nadeel is dat met de machine niet harder dan 7 kilometer per uur gereden kan worden zodat de capaciteit laag blijft. Ook is de machine zeker in vergelijking met een sleep behoorlijk aan de dure kant en vraag hij veel vermogen. Wel heeft Joskin een degelijke en robuuste machine gebouwd die lang zal meegaan.